

چنگیز خان

زمام دار 1206 – 1227

شجره

تموچین از جانب پدر به قابل خان¹، امباغای² و قوتولا خان³، کسانیکه کنفدراسیون منگول را رهبری میکردند، نسبت داده میشود. زمانیکه دیناستی جین⁴ در 1161 پشتی بانی خود را از منگول ها به تار هاتبدیل کردند، قابل خان را خراب کردند، پدر چنگیز خان، یزوخی⁵ (سرکرده بورجیگین⁶ و برادرزاده امباغای و قوتولا خان) به حیث سرکرده قوم منگول قرار گرفت، لکن این رتبه توسط رقیبش قوم تایچی بود⁷، کسیکه وارث مستقیم امباغای بود، به مناقشه گرفته شد. وقتیکه تاتارها در 1161 قوی شدند، جین پشتی بانی خود را از تاتارها به کرایت ها⁸ (قزاق ها) تبدیل کرد.

تولد

نظریه کمبود شاهدان عینی، معلومات فاکتی کمی درباره زندگی تموچین وجود دارد. منبع کمی که به این دوره نظر اندازی میکند، اکثر مناقشه آمیز است.

تموچین حدود 1162 در یک قبیله منگول، نزدیک به کوه های بورخان خالدون و دریای آنون و خرلین، منگولای مدرن امروز، نه چندان دور از پایتخت فعلی اولنباتار، تولد شد.

تاریخ سری منگول، اشاره به این میکند که تموچین با مشیت پرازلخته خون تولد شد، اشاره بدان داشت که او یک رهبر بزرگ میشود. او پسر بزرگتر از سه فرزند پدرش، یزوخی، سرکرده قبیله کوچک کید و متحد اونگ خان⁹ از قبیله کرایت و فرزند بزرگ مادرش هولن¹⁰ بود. نظریه تاریخ سری، تموچین را بنام یک سرکرده تاتار که به تازگی توسط پدرش گرفتار شده بود، اسم گزاری کردند. این نام بیانگر آنست که شاید او از یک فامیل آهنگر باشد. فرقه یشوکی بورجیجین (؟؟؟؟) نامیده میشود، و هولن از قبیله اولخونت¹¹ بود. مانند قبائل دیگر، آنها بادیه نشین بودند. چون پدرش سرکرده بود، از اینرو تموچین نسبت اشرافی داشت. این موقعیت نسبتاً بلند اجتماعی، جذب کمک و اتحاد قبایل منگول را آسان ساخت. عکس دقیقی از چنگیز وجود ندارد، هرگونه تصویر زنده یک اثر هنری میباشد.

تاریخ نویس فارس، رشید الدین درکرونیک (تاریخ دقیق مترجم) خود نوشت، جد استوره "نورانی" چنگیزخان قد بلند ، با ریش دراز، موی سرخ، و چشم سبز بود. رشید الدین هم چنان اولین ملاقات چنگیز خان و کوبلای خان را بیان داشته است، زمانیکه چنگیزخان شوکه (شدیدا متعجب مترجم) میشود، وقتیکه می بیند کوبلای ریش سرخش را به میراث نبرده است ، نزدیکترین تصویرمورد قبول اکثر مورخین، تصویری است که فعلا در موزیم ملی قصر تاپیه (پایتخت تایوان مترجم) قرار دارد.

مجسمه رشید الدین همدانی در ایران

رشید الدین فضل الله همدانی جامع العلوم، فزیک دان ، طبیب، نویسنده ، مورخ، نویسنده جامع التواریخ، دانش نامه او، معلومات وسیعی درباره کلتور منگولیا، چین، از مرکز آسیا الا فارس، ممالک عربی و اروپا میدهد.

سربازان منگول در جامع التواریخ رشید الدین (1305 - 1306)

رسم فوق یکی دیگر از کارهای رشید الدین است

زندگی ابتدائی و خوانوادگی

تموچین سه برادر بنام های خضار¹² یا قصار، خاجیون¹³، و تموچ¹⁴ و یک خواهر تمولین¹⁵ و هم چنان دو برادر اندر بنام های بختر¹⁶ و بلگوتی¹⁷ داشت. مانند دیگر بادیه نشین های منگولیا، تموچین در ابتدا زندگی مشکلی داشت، در 9 سالگی، نظریه احکام ازدواج، پدرش او را به فامیل همسر آینده اش بورته، کسیکه عضو قبیله مادرش بود، تحویل داد. او در آنجا در خدمت سنسار¹⁸، سرشته دارخانه بود تا زمانی که به سن ازدواج 12 رسید، زمان برگشت به خانه، پدرش هنگام غذا با همسایه تاتار، کسیکه دیروقت دشمن منگول بود، مسموم شد. تموچین به خانه برگشت تا ادعای خانی کند. قبیله پدرش قبول نکرد که توسط جوان بچه رهبری شود. آنها هولن و طفلایش را رها و بدون محافظت گذاشتند.

در واقعه دیگر، در 1182، اودریک حمله گرفتار و توسط متحد سابق پدرش، بجارتزکلر¹⁹ (گرگها)، زندانی شد. بجارتزکلر تموچین را برده ساخت (ظاهرا با کانجو²⁰ دستگاه چوبی که به گردن و دست بسته میشد، مترجم)، لاکن به کمک یک دلسوز تماشاگر، پدرچایلون²¹ (بعدا جنرال چنگیز شد) در یک رود خانه مخفی و فرار کرد. در این زمان یلمه²² و ارسلان²³، دو جنرال آینده چنگیز با او ملحق شدند. همرا با برادرها توانستند، نیروی کاری برای توسعه ابتدائی بیابند. شهرت تموچین بعد از فرار از بجارتزکلر نسبتا زیاد شد، در این زمان هیچ یک از کاندیدراسیون منگولیا اتحاد سیاسی نداشتند، اکثر از ازدواج مصلحتی برای استحکام اتحاد موقتی استفاده میکردند. تموچین با تماشای جو مشکل سیاسی منگولیا، در محاصره جنگ جویان قبیله، دزدی، تجاوز، اختلاس و ادامه انتقام گیری بین قبائل کاندیدراسیون های مختلف بزرگ میشد، تمام این ها توسط مداخلات قوت های خارجی مانند دیناستی های چینی در جنوب صورت میگرفت. مادر تموچین هولن در سهای زیادی درباره فضای نا آرام سیاسی منگولیا، مخصوصا ضرورت اتحاد به تموچین داد.

طبق معامله قبلی توسط پدرش، تموچین با بورته²⁴ از قبیله اولکوت هون²⁵ در سن 16 ازدواج کرد، تا اتحاد خود را با قبیله مورد نظر استحکام بخشد.

بورته چهار پسر داشت جوچی²⁶ (1185 - 1226)، چگتای²⁷ (1187 - 1241)، اوگدای²⁸ (1189 - 1241)، تولوی²⁹ (1190 - 1232). چنگیز خان همچنان فرزندان دیگر از زن های دیگر داشت، لاکن آنها از قطار خارج بودند، از دخترهای اوسندی نیست. بزودی بورته بعد از ازدواج با تموچین توسط تاتارها اختفای شد، قرار معلوم به زنی گرفته شد. تموچین او را به کمک رفیق و رقیب آینده اش، جموکا³⁰ و مدافعش اونگ خان از قبیله کرایت آزاد کرد. 9 ماه بعد پسرش جوچی، در فضای ابری از نسبیت تولد شد. با تمام شایعه بالای یوچی، بورته یگانه ملکه اش باقی ماند، تموچین نظریه ترادیسینون زنها زیاد گرفت.

دین

دین چنگیز خان وسیع تصور میشود که شامانیزم³¹ یا تینگریزم³² بوده باشد، چیزی که در بین بادیه نشین های قبائل منگول - تورک آسیای مرکزی احتمال زیاد داشت. لاکن او تعصب دینی نداشت، و علاقه به آموزش درس های فلسفی و روحی ادیان دیگر داشت. با مجمع مناجیان مسیحی، تاجران مسلمان، راهبه های تاوایست³³ مشوره میکرد.

1-Qabul Khan 2-Ambaghai 3- Qutula Khan 4-Jin 5-Yesükhei 6-Borjigin 7-Tayichi,ud 8- Kraids 9- Ong Khan 10-Hoelun 11-Olkhunut 12-Khasar(orQasar)

13-Khajiun 14-Tamüge 15-Temülen(or Temülin) 16-Bekhter 17-Belgutei 18-Sansar 19-Bhartskular 20-cangue 21-Chilaun 22-Jelme 23-Arslan 24-Börte 25-Olkut hun 26-Jochi 27-Chagatai 28-Ögedei 29-Tolui 30-Jamuka 31-Shamanism 32-Tengriism 33-Taoist

ترجمہ و ترتیب انجنیر برات فرہید

منبع ویکی پدیا

ادامہ دارد